

Er lögþálið órjúfanlegt?

morgunblaðið
eftir Kristínus
Halldórsdóttur

Þegar úslit kosninganna voru kunn, var morgum löst, að myndun nýrrar ríkisstjórnar yrði ekki hrist fram úr ermíni. Sættir ólkra sjónarmiða eru alltaf erfiðar, en stærsti þróskuldurinn er þó viðskilnaður þeirrar ríkisstjórnar, sem hér hefur setið í 4 ár og lætur sér sáma að skila að sér ríkissjóðshalla, sem nemur að minnsta kosti 4 milljörðum króna, þrátt fyrir fáðema hagstæð ytri skilyrði. Með sílkan vanda í morgungjöf verða hveitibrauds-garnir engin sæla.

Stærsta verkefnið

Kvennalistakonur höfðu marg-sinnis varað við þessum ábyrgðar-lausa hallarekstri og lýst sig reiðubúnar til samvinnu um tiltekt í ríkisbúskapnum. Hins vegar munum við aldrei taka undir þann söng, að þeir sem alltaf hafa fengið minnstu bitana af nægtaborðinu, verði áfram að sætta sig við sultarkjör, þar til upp er runnin betri tíð með blóm í haga. (Tríðarfarið hefur raunar sjaldan verið betra en sprettan er aum.) Þetta fólk ber síst af öllu ábyrgð á efnahagsvandanum, og það er til skammar að láta kjör þess viðgangast í þjóðfélagi, sem veður í vellyst-ingum.

Að mati Kvennalistans á það að vera fyrsta og stærsta verkefni nýrrar ríkisstjórnar að tryggja öllum þeimum þjóðfélagsins tekjur, sem duga til framfærslu, jafnframt því að styrkja stöðu fjölskyldunnar og

bæta kjör og aðstæður kvenna og barna. Útilokað er að slá sílku á frest, meðan unnið er að öðru megin-verkefni, sem er tiltekt í ríkisbúskapnum, hagræðing, sparnaður og gagngrer endurskoðun tekjuöflunar ríkissjóðs.

Undir bætt kjör kvenna og barna heyr að sjálfsögðu lengra fæðingar-orlof, hærri barnabætur, átak í dagvistarmálum, samfelldur skóladagur og bætt aðstaða í skólum, stóraukin réttindi heimavinnandi húsmæðra og endurmat á dæmigerðum kvennastörfum.

Viðræðurnar skiluðu árangri

Af öðrum áhersluatriðum Kvennalistans í viðræðum um stjórnarmyndun má nefna efplingu menntunar, menningar- og rannsóknarstarfsemi, aukna valddreifingu í stjórnkerfinu, umbætur í umhverfismálum, aukið framboð leighúsnaðis og stöðvun hernaðarframkvæmda í landinu, auk fjölda annarra atriða, sem finna má í stefnuskrá Kvennalistans.

Allt þetta höfum við kynnt starlega í viðræðum við fulltrúa annarra þingflokkka, og þótt flest bendi nú til þess, að við fáum ekki frekari tækifæri til að fylgja sjónarmiðum okkar eftir í ríkisstjórn, erum við þess fullvissar, að þeirra mun gæta að einhverju leyti í verkum næstu ríkisstjórnar. Það er árangur, sem ber að meta.

Allt þetta höfum við kynnt starlega í viðræðum við fulltrúa annarra þingflokkka, og þótt flest bendi nú til þess, að við fáum ekki frekari tækifæri til að fylgja sjónarmiðum okkar eftir í

ríkisstjórn, erum við þess fullvissar, að þeirra mun gæta að einhverju leyti í verkum næstu ríkisstjórnar. Það er árangur, sem ber að meta.

Sem dæmi má nefna, að ekki verður stætt á öðru en að bæta kjör aldraðra og öryrkja, og sennilega verður með einhverjum hætti reynt að rétta hlut kvenna í þjóðfélaginu. EKKI mun skorta stuðning Kvennalistans við allt, sem til bóta horfir í þeim efnunum.

Borð og bekkir skulfa

Kvennalistakonur þóttu nokkuð stífar á sínu í ADV-viðræðunum, og ýmsum finnst, sem við hefðum mátt vera ógn sveigjanlegrir varðandi lágmarks launaakröffuna. Þrjóskar okkar var þó síður en svo bundin við fæein-ar Kvennalistakonur, heldur nutum við stuðnings og hvatningar fjölda fólk, sem treysti okkur til að knýja fram einhverjar breytingar á óviðunandi ástandi.

A þýmsu gekk í þessum viðræðum, og jafnvel „sá gamli“ blandaði sér í leikinn og skók borð og bekkir í rúgbrauðgerðinni. Það var þó ekkert á við skjálfann í lögþáliðum önnur, sem sækja rök sín allt aftur til ástandasins í Mesópótamu fyrir 3.000 árum.

Og hver er nú þess ruddalega krafra Kvennalistans?

Afstaða okkar er einfaldlega sú, að það se algjör lágmarks krafra, að afrakstur fullrar dagvinnu dugi a.m.k. fyrir brýnustu nauðsynjum. Því er það tillaga okkar, að framfærslukostnaður einstaklings sé lagður til grundvallar og jafnvel lög-

bundið, að laun fyrir fulla dagvinnu séu ekki undir því marki. Sama gildir um heildarlífeyri aldraðra og öryrkja.

Bæði mildi og hörku þarf til

Rök lögþáliðstrúarmanna gegn sérstakri hækkuun lægstu launa eru pau, að sílik hækkuun muni skila sér upp allan launastigann og valda óðaverðbólgu. Vegna trúar sinnar virðast þeir reiðubúnir til að sætta sig við það til eillifðar, að stór hópur fólk hafi tekjur undir framfærslu-mórkum.

Kvennalistakonur neita að sætta sig við það, enda er þessi hópur að stórum hluta konur. Það skyldi þó ekki eiga sinn þátt í tregðunni!

Vissulega er sú hættu fyrir hendi, að sérstök hækkuun lægstu launa skekji allan stigann. Gegn sílku má þó vinna með ýmsu móti, bæði með mildi og hörku.

Mildandi aðgerð væri að dreifa hækkuun lægstu launa, þannig að gætt yrði launamismunar vegna menntunar og starfsaldurs. Ennfremur hækkuun skattleysismarka og fleira í þeim dúr, sem kemur meðal-tekjufólk vel.

Þá setti Kvennalistinn þá kröfu frima í stjórnarmyndunarviðræðunum, að ákveðnu prósentuhlutfalli af heildarlaunakostnaði ríkisins yrði varið til að hækka laun ríkisstarfsmanna í hefðbundnum kvennastörfum, en laun fyrir sílik störf eru að stórum hluta í kringum lágmarkið. Sílik aðgerð mundi vissulega draga úr hættu á stigaskjálfta.

Kristín Halldórsdóttir

„Undir bætt kjör kvenna og barna heyra að sjálfsögðu lengra fæðingarorlof, hærri barnabætur, átak í dagvistarmálum, samfelldur skóladagur og bætt aðstaða í skólum, stóraukin réttindi heimavinnandi húsmæðra og endurmat á dæmigerðum kvennastörfum.“

ADV-stjórn hefði notið velvilja

Ýmsar harkalegri aðgerðir eru

Síli →